

”IVO ska bidra aktivt i omställningen”

Vården och omsorgen står inför en omdanande förändring för att bli mer tillgänglig och nära den enskilda medborgaren. Staten behöver ta ett större ansvar och tillsynen har en särställning bland statliga styrmedel. Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har idag lämnat en rapport till regeringen på hur förstärkt tillsyn bäst kan bidra till omställningen.

Det här är en opinionstext

I tillsynerna berättar patienter om ett system där den ena handen inte vet vad den andra gör, skriver IVO:s gd. Foto: Suwin Puengsamrong/Colourbox

Mycket arbete pågår redan och på nationell nivå samordnar SKR insatserna. Att åstadkomma denna omställning och samtidigt leverera en vård som är säker och av hög kvalitet är en förflyttning av historiska mått och en mycket komplex uppgift. Omställningen innebär en kraftig transformation av hur vården planeras, genomförs och utvecklas. Just nu ser vi stora personalneddragningar på Stockholms sjukhus samtidigt som den nära vården med bland annat vårdcentraler och kommunal vård ännu inte har kapaciteten att tillgodose patienters behov.

Mandatet för att genomföra vård och omsorg i Sverige ligger på regionerna och kommunerna. Staten har det övergripande ansvaret och står för ramlagstiftning samt olika stödjande åtgärder, inklusive statsbidrag. Men statens möjligheter att genomföra faktiska förändringar i vården eller omsorgen är i praktiken obefintliga. Däremot är tillsynen av att vårdgivarna följer de krav och mål som anges i lagstiftningen ett starkt verktyg. IVO ansvarar för tillsyn och tillståndsgivning i

hela vården och omsorgen. Genom att utveckla användningen av detta styrmedel kan IVO som statlig myndighet ta ett större ansvar för omställningen.

IVO arbetar sedan något år tillbaka med riskområden som är starkt koppade till omställningsfrågorna, och fokuserar på brister i samordningen kring personer med komplexa behov - bland annat samsjuklighet och multidisciplinärt omhändertagande. I tillsynerna berättar patienter, brukare och närstående om ett system som inte hänger ihop – att den ena handen inte vet vad den andra gör.

IVO behöver ytterligare förstärka förmågan att identifiera och agera på brister och risker som är kopplade till att patienter ramlar mellan stolarna, får vänta onödigt länge i övergångar mellan vårdgivare eller inte får rätt vård i tid. Det krävs att myndigheten har en helhetsbild och klarar av att genomföra en systemanalys i kombination med personcentrerad analys. Vi kommer öka insatserna för att göra datadrivna analyser av brister som följer av att vårdgivare inte är samordnade runt patienten eller samordnade med varandra. Myndigheten behöver också bli ett bättre stöd för vårdgivarna när de ska åtgärda identifierade brister. IVO ska inte bara granska utan också främja förbättringsarbete. Vi behöver ytterligare utveckla förmågan att bidra till lärande och återkoppla resultat från tillsynen - till exempel via vårdens egna digitala beslutsstöd eller genom olika typer av lärandemöten.

I rapporten till regeringen beskriver IVO vilka förutsättningar som behövs för att den statliga tillsynen ska nå längre och tydligare stötta omställningen till en god och nära vård. Det kommer kräva nytänkande och delvis nya arbetssätt. IVO trampar på delvis ny mark och kommer att behöva lära längs vägen. Men inriktningen är klar. Tillsammans med patienter, brukare och företrädare för vården och omsorgen ska vi arbeta för en kultur som uppmuntrar till förändring till en nära och personcentrerad vård och omsorg i hela systemet, på alla nivåer. Vi behöver verka för ett gemensamt ansvarstagande och en helhetssyn utifrån varje individ.

Skribent

Sofia Wallström
generaldirektör IVO

<https://www.dagenssamhalle.se/debatt/ivo-ska-bidra-aktivt-i-omstallningen-30492>